

Laodikia - Angka Papat

Sajarah-Sajarah sing Tumpang Tindhih

Jeff Pippenger

2023-09-01

Bab kang daktuduhaké, sing kamungkinan ora dideleng déning Stephen Haskell, sanadyan piyambakipun nyengkuyung lumantar pangakonipun marang kayektèn-kayektèn sing madhangi kasunyatan punika, yaiku menawa ing sajarah pungkasané Israèl kuna, panjenenganipun kanthi bebarengan nemokaké wiwitané Israèl modhèren sing tumpang-tindhih ing mangsa sajarah sing padha. Nalika Kristus netepaké prejanjian karo akèh wong sajroning setaun pitung dina (rong éwu limang atus rong puluh dina), Israèl kuna lagi nglakoni pangalaman Laodikia, ing ambang arep dimuntahaké metu saka cangkemé Pangéran. Ing wektu sing padha, Israèl modhèren lagi nglakoni pangalaman Éfesus. Laodikia-né Israèl kuna lagi kasebar, lan Éfesus-né Israèl modhèren lagi kaklumpukaké, ana ing sajarah sing padha iku uga.

Lan “ya” manawa panjenengan padha gumun, kula mangertos bilih minggu nalika Kristus neguhaken prajanjian ing kasampurnaning Daniel bab sanga, ingkang kawiwitan nalika baptisanipun lan dipunpungkasi kanthi rajaming Stéfanus, punika sanès kanthi harfiah kalih ewu gangsal atus kalih dasa dinten, nanging kanthi profètis mesthi mekaten, awit sacara profètis setaun sami kaliyan tigang atus suwidak dinten. Tigang atus suwidak dinten dipunping kalih pitu punika kalih ewu gangsal atus kalih dasa dinten, lan “titik tengah ingkang pas” saking minggu profètis punika inggih salib. Kanthi profètis Kristus netepaken salib punika pas wonten ing tengahing periode profètis kalih ewu gangsal atus kalih dasa dinten, kanthi mekaten nedahaken bilih “pitu kaping” ing Levitikus likur enem punika katetepaken lan dipunsengkuyung déning salibipun Kristus. Punika sanès kacilakan bilih nalika Sister White mulang, kados ingkang saèstu dipunlampahi, bilih kalih tabel suci kagungan Habakuk punika, yaiku bagan 1843 lan 1850, kagungan ramalan kalih ewu gangsal atus kalih dasa taun pas wonten ing tengahing bagan, lan kalih bagan punika ugi kagungan salib pas wonten ing tengahing ilustrasi punika.

“Alkitab ngandhut sakabèhé asas sing dibutuhaké manungsa supaya pantes, apa kanggo urip iki apa kanggo urip ingkang badhé rawuh. Lan asas-asas punika saged dipunmangertosi déning sedaya tiyang. Ora ana wong siji waé sing nduwèni roh kanggo ngregani piwulangipun, sing maca satunggal pérangan waé saka Alkitab tanpa pikantuk saking ing kono sawatawis pamanggih ingkang migunani. Nanging piwulang Alkitab ingkang paling aji boten saged dipunpikantuk lumantar panaliten ingkang sok-sok utawi boten gegandhèngan. Sistem kayektènipun ingkang ageng boten dipunatur makaten, saéngga saged dipuntingali déning pamaos ingkang kesusu utawi sembrana. Kathah bandha kasugihanipun mapan tebih ing ngandhapipun lumahing, lan namung saged kapanggih lumantar panaliten ingkang temen lan usaha ingkang tanpa pedhot. Kayektèn-kayektèn ingkang nyusun kabèh punika ingkang ageng kedah dipunslidiki lan

dipunkempalaken, ‘ing ngriki sethithik, lan ing ngrika sethithik.’ Yesaya 28:10.”

“Nalika kanthi mangkono katlusuri lan diklumpukaké dadi siji, iku bakal katemunaké yèn kabèh mau cocog sampurna siji lan sijiné. Saben Injil minangka pelengkap tumrap Injil liyané, saben piwulang nabi minangka katrangan tumrap piwulang nabi liyané, saben kayektèn minangka pangrembakan saka kayektèn liyané. Lambang-lambang tata pangibadah Yahudi dadi cetha lumantar Injil. Saben asas ing pangandikané Allah nduwèni panggonané, saben kasunyatan nduwèni gegayutané. Lan susunan kang sampurna iku, ing rancangan lan pelaksanané, maringi paseksi bab Panjenengané kang dadi Panganggité. Susunan kang kaya mangkono iku ora ana pikiran liya kajaba mung pikirané Sang Tanpa Wates sing bisa nggagas utawa mbentuk.” Education, 123.

Bebarengan karo prinsip manawa saben siji saka pitung pasamuwan kaulang maneh ing sajarah Millerit lan uga ing sajarah kita, ana prinsip penting liyane sing diakoni déning Adventisme wiwitan. Prinsip iku nedahaké yèn garis-garis kenabian “internal lan eksternal” saka sajarah sing padha dienggo déning Roh Suci kanggo nglantaraké kayektèn. Miller mangertèni prakara iki lan mulangaké kanthi langsung. Panjenengané kanthi bener mulang yèn pitung segel ing Wahyu makili sajarah sing sejajar karo pasamuwan-pasamuwan, nanging ing ilustrasi sejajar iku segel-segel mau makili sawijining kayektèn njaba, déné pasamuwan-pasamuwan makili sawijining kayektèn njero saka sajarah sing padha. Uriah Smith uga ngrembug prinsip iki lan migunakaké tembung “internal” lan “external,” sing miturut pamrayogaku katon minangka cara kang paling becik kanggo ngandharaké loro garis sejajar kasebut.

“Materai-meterai punika dipunwedharaken dhateng kita wonten ing Wahyu pasal 4, 5, lan 6. Pemandhangan-pemandhangan ingkang kaatur wonten ing ngandhapipun materai-meterai punika kapratelakaken wonten ing Wahyu 6, lan ayat kapisan saking Wahyu 8. Cetha bilih punika nyakup prastawa-prastawa ingkang gegayutan kaliyan pasamuwan wiwit saking pambukaning tatanan jaman punika ngantos dumuginipun Kristus.”

“Nalika pitung pasamuwan nggambarake sajarah internal pasamuwan, pitung meterai ngetingalake prastawa-prastawa ageng ing sajarah eksternalé.” Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

Saiki kita bakal miwiti panliten kita bab pitu pasamuwan. Wigati kanggo dimangertèni yèn pasamuwan loro sing kapisan lan banjur maneh, pasamuwan katelu lan kapapat nduwèni sesambungan “sebab lan akibat” sing nuntut supaya dipertimbangaké bebarengan. Smirna iku pasamuwan sing makili wong-wong sing dianiaya déning Rum, lan Efesus iku pasamuwan sing nggawa Injil marang saindenging jagad.

“Ing Antiokhia para sakabat iku kapisanan sinebut wong Kristen. Jeneng iku kaparingake marang wong-wong mau awit Kristus dadi tema utama sajroning piwucal, pangajaran, lan pacelathoné. Tanpa kendhat wong-wong mau nyariosake maneh prastawa-prastawa kang wus kalakon ing dina-dina sajroning paladosanipun ana ing bumi, nalika para sakabatipun diparingi berkah lumantar rawuhipun piyambak. Tanpa

kendhat wong-wong mau ngrembag piwulang-piwulangipun lan mukjijat-mukjijat panyarasipun. Kanthi lambé kang gumeter lan mripat kang kebak luh wong-wong mau nyariosaken kasangsanipun ing taman, pangawulanipun, pangadilanipun, lan paukuman pati kang kasandhangipun, katabahan lan andhap asor kang lumantar iku Panjenenganipun sampun nandhang panyaruwe lan panyiksa kang dipatrapake marang Panjenenganipun dening para mengsahipun, sarta welas asih kang kados déné sipat Ilahi, kang lumantar iku Panjenenganipun sampun ndedonga tumrap wong-wong kang nganiaya Panjenenganipun. Wungunipun lan minggahipun menyang swarga, sarta pakaryanipun ana ing swarga minangka Pangantara tumrap manungsa kang wus tiba ing dosa, dadi pokok rembug kang ndadekake wong-wong mau bungah anggane ngrembag iku. Pantes temenan manawa para bangsa liya nyebut wong-wong mau wong Kristen, awit wong-wong mau martakake Kristus lan ngaturake pandongané marang Gusti Allah lumantar Panjenenganipun.

“Gusti Allah piyambak ingkang maringi dhateng wong-wong mau asma Kristen. Punika nama karajan, ingkang kaparingaken dhateng sedaya tiyang ingkang ngiketaken dhirinipun kaliyan Kristus. Bab nama punika Yakobus lajeng nyerat mangké, ‘Apa dudu wong-wong sugih sing nindhes kowé lan nyèrèt kowé menyang ngarsané pangadilan? Apa dudu wong-wong mau sing nyenyamah jeneng mulya kang karan iku, yaiku jeneng kang marakaké kowé katimbalan?’ Yakobus 2:6, 7. Lan Petrus mratelakaken, ‘Manawa ana wong nandhang sangsara awit dadi wong Kristen, aja nganti isin; nanging muga wong iku ngluhuraké Gusti Allah ana ing prakara iku.’ ‘Manawa kowé dipoyoki awit saka asmané Kristus, begja kowé; awit Rohing kamulyan lan Rohing Allah mapan ana ing kowé.’ 1 Petrus 4:16, 14.” Lelakoning Para Rasul, 157.

Pasamuwan Éfesus makili pasamuwan wiwitan sing urip “saleh ana ing Sang Kristus Yésus,” kang minangka sawijining “sabab” sing tansah ngasilaké sawijining “akibat.”

Iya, lan kabèh wong kang arep urip saleh ana ing Sang Kristus Yésus bakal nandhang panganiaya. 2 Timotius 3:12.

Kasalehan gréja Éfesus nuwuhaké panganiaya sing diwakili déning gréja Smirna. Kaloro gréja iku nggambaraké sesambungan sebab lan akibat, lan akibat iku mbutuhaké supaya didhisiki déning sawijining sebab. Panganiaya ing krisis hukum Minggu diwiwiti déning sawijining panyingkapan saka apa sing diarani Sister White minangka “kasalehan purba.” Yaiku kasalehan sing wis digambaraké ana ing sajarah-sajarah biyèn, utawa sajarah-sajarah purba.

“Sanadyan murtadé pracaya lan kasalehan nyebar kanthi jembar, ana para pandhèrèké Kristus kang sejati ing pasamuwan-pasamuwan iki. Sadurungé paukuman-paukumaning Allah kang pungkasan marani bumi, bakal ana ing antarané umaté Pangéran sawijining kawangunan kasalehan purwa kang durung tau kasumurupan wiwit jaman para rasul. Roh lan pangwasané Allah bakal kabucalaké marang anak-anaké. Ing wektu iku akèh wong bakal misahaké awaké dhéwé saka pasamuwan-pasamuwan kang katresnané marang donya iki wus nggentèni katresnan marang Allah lan Sabdané. Akèh wong, becik para pelados Sabda utawa umat, bakal kanthi bungah nampani kayektèn-kayektèn

agung kang déning Allah wus dikersakaké supaya dipratélakaké ing wektu iki kanggo nyawisaké sawijining umat tumrap rawuhé Pangéran kaping pindho. Mungsuhing nyawa-nyawa kepéngin ngalang-alangi pakaryan iki; lan sadurungé wektu tumrap gerakan kaya mangkono kuwi dumugi, dhèwèké bakal ngudi nyegah iku kanthi ngenalaké barang palsu. Ing pasamuwan-pasamuwan kang bisa digawa déning daya pangapusané, dhèwèké bakal ndadèkaké katon kaya-kaya berkah mirunggané Allah lagi kabucalaké; bakal kawedhar apa kang dikira minaté agama kang gedhé. Wong akèh bakal surak-surak yèn Allah makarya kanthi nggumunakaké kanggo wong-wong mau, déné pakaryan kuwi iku pakaryané roh liyané. Kanthi samaran agama, Sétan bakal ngupaya ngambahaké pangaribawané ing saindenging donya Kristen.” *The Great Controversy*, 464.

Pangandika Tengah Wengi saka “wektu wekasan” iku kawiwitan manehing “kasalehan purwa” kang kaidhidentifikasi ing pethikan kasebut. Iku sawijining kawiwitan maneh sing dumadi ana ing sajroning sawijining gerakan, dudu gréja. Sajarah kang dipigunakaké déning Sister White kanggo nggambarake kawiwitan maneh iku yaiku sajarah “jaman para rasul,” kang dilambangaké déning gréja Éfesus. Kawiwitan maneh iku bakal ngasilaké “panganiaya.”

“Akeh sing bakal dipenjara, akeh sing bakal mlayu nylametaké nyawané saka kutha-kutha lan désa-désa, lan akeh sing bakal dadi martir marga saka Kristus amarga ngadeg mbélani bebener.” *Selected Messages*, buku 3, 397.

“gesangé Kristus ing bumi” ing pethikan sabanjuré nggambarake wiwitané gréja Éfesus, nanging uga dados pralambang sajarah Adventisme Laodikia ing pungkasaning donya.

“Pangadilan dipunsingkiraken mundur, lan kaadilan ngadeg adoh; awit kayekten ambruk wonten ing margi, lan kabeneran boten saged lumebet. Inggih, kayekten sirna; lan wong kang nilar piala ndadosaken awake dados mangsaning rampokan.’ Yesaya 59:14, 15. Punika kaleksanan wonten ing gesanging Kristus ing bumi. Panjenenganipun setya dhateng pepakonipun Gusti Allah, kanthi nyisihaké tradhisi lan tuntutan ing manungsa ingkang sampun dipununggulaken nggantos panggenanipun. Awit saking punika Panjenenganipun dipunsengiti lan dipunaniaya. Sajarah punika kaulang malih.” *Christ’s Object Lessons*, 170.

Pengalaman kang dilambangaké déning Éfesus dumadi bebarengan karo pengalaman Laodikia. Wong-wong Yahudi kang seneng padudon iku yaiku para Laodikia saka Israèl kuna, déné Kristus lan para muridé yaiku wong-wong Éfesus saka Israèl modhèren. Yokanan Pembaptis ngenalaké pasamuwan Éfesus, lan dhèwèké nglambangaké pasamuwan ing “wektu wekasan” kang ditentang déning para Laodikia, kang ngaku awaké dhéwé wong Yahudi, nanging satemené dudu.

“Pakaryané Yohanes Pembaptis, lan pakaryané wong-wong sing ing dina-dina pungkasan maju kanthi roh lan kakuwatané Elia kanggo ngugah umat saka rasa apatisé, ing akèh bab padha. Pakaryané iku minangka pralambang saka pakaryan sing kudu ditindakaké ing jaman iki. Kristus bakal rawuh kaping pindho kanggo ngadili jagad

kanthi kabeneran. Para utusané Gusti Allah sing nggawa pesen pepéling pungkasan kang kudu diwènèhake marang jagad, kudu nyawisaké dalan tumrap rawuhé Kristus sing kaping pindho, kaya déné Yohanes nyawisaké dalan tumrap rawuhé sing kapisan. Ing pakaryan panyawisan iki, ‘saben lebak bakal diluhuraké, lan saben gunung bakal direndhahaké; lan sing bengkong bakal dilurusaké, lan papan-papan sing kasar bakal diratakaké’ awit sejarah bakal kapitulih manèh, lan sepisan manèh ‘kamulyané Pangéran bakal kapacak, lan sakèhé daging bakal padha ndeleng bebarengan; awit cangkemé Pangéran wus ngandika mangkono.’ Southern Watchman, 21 Maret 1905.”

Efesus iku “sabab” lan Smirna iku “akibat.” Pergamos lan Tiatira uga nggambarake sesambungan sabab lan akibat. Pergamos iku pasamuwan kompromi kang ngrusak kekristenan kanthi nyampurake karo paganisme. Pasamuwan Kristen tiba nalika nampani anggepan manawa panyembahan brahala saka paganisme bisa urip bebarengan ana ing sajroning watase. Kaisar Konstantinus iku pralambang saka sajarah kompromi mau, lan peran profetisé yaiku ngasilake murtadé kekristenan sejati sadurunge kapapane dicethakake.

Aja nganti ana wong kang nasarake kowe kanthi cara apa wae; awit dina iku ora bakal teka, kajaba manawa murtad iku wis kelakon luwih dhisik, lan manungsa duraka iku kawedhar, yaiku anaking karusakan; kang nglawan lan ngluhurake awake dhewe ngungkuli sakehe kang sinebut Allah, utawa kang disembah; nganti dheweke, kaya-kaya minangka Allah, lenggah ana ing padalemané Allah, nalika mratelakake awake dhewe manawa dheweke iku Allah. Apa kowe ora kelingan, manawa nalika aku isih ana ing antaramu, aku wis ngandhani kowe bab prakara-prakara iki? Lan saiki kowe padha sumurup apa kang nahan, supaya dheweke bisa kawedhar ing wektune. Awit rahasia piala iku wis tumindak; mung Panjenengane kang saiki nahan iku bakal terus nahan, nganti Panjenengane iku kasirnakake saka ing dalane. Lan sawuse iku, si Duraka iku bakal kawedhar, kang bakal dilalap déning Gusti kanthi ambegan saka cangkemé, lan bakal kasirnakake déning padhanging rawuhé. 2 Tesalonika 2:3–8.

Pasamuwan Pergamos iku “sabab,” lan Thyatira iku “akibat.” Nabi Daniel kerep ngaturaké sajarah babagan paganisme kang marakaké dalan tumuju papalisme, lan bab murtad kang ndhisiki madegé kapausan, kang diidentifikasi déning Paulus, iku katliti ing Daniel pasal sewelas.

Awit kapal-kapal saka Kittim bakal teka nglawan dhèwèké; mulané dhèwèké bakal sedhih, banjur bali, lan nesu marang prejanjian suci; mangkono uga kang bakal ditindakaké; dhèwèké malah bakal bali, lan sesambungan karo wong-wong kang ninggal prejanjian suci. Lan bala perang bakal ngadeg ana ing sisihé, lan wong-wong mau bakal najisaké pasamuwan kasantosan kang kuwawa, lan bakal nyingkiraké kurban saben dina, lan wong-wong mau bakal ngedegaké kawedèn kang njalari karusakan sepi. Daniel 11:30–31.

Pasamuwan gréja kang sarujuk karo kompromi, kang murtad sadurungé kakuwasan kapapan kapratélakaké ing sajarah, dipratélakaké déning Daniel minangka “wong-wong kang” nilar

“prasetyan suci.” Sawisé padha nilar prasetyan iku, papacy, kang dipratélakaké déning Daniel minangka “pangawon kang ndadèkaké sepi,” banjur dipasang ing dhamparing bumi. Sister White mènèhi pratélan ngenani enem ayat pungkasan saka Daniel pasal sewelas nalika piyambakipun ngandika yèn, “wangsit ing Daniel pasal sewelas wis meh tekan kasampurnané kanthi pepak.” Enem ayat pungkasan iku minangka kasampurnan pungkasan saka Daniel pasal sewelas, lan piyambakipun mucal yèn sajarah kang dipratélakaké déning ayat-ayat pungkasan mau wis ditipèkaké déning Daniel 11:30–36, kang nandhakaké “sebab lan akibat” sajarah kang dipratélakaké déning Pergamus lan Tiatira.

“Kita ora duwe wektu kanggo ilang. Mangsa-mangsa kang kebak kasangsaran ana ing ngarepe kita. Donya kagugah déning roh peperangan. Ora suwé manèh, pemandhangan-pemandhangan kasangsaran kang kasebut ing pamedhar wangsit bakal kelakon. Pamedhar wangsit ing Daniel pasal sewelas wis meh tekan marang kaleksanané kang sampurna. Akèh saka sajarah kang wis kelakon minangka kaleksananing pamedhar wangsit iki bakal kaulang manèh.”

“Ing ayat kaping telung puluh kacariyosaken satunggaling kakuwasan ingkang ‘verses 30 through thirty-six quoted.’”

“Adegan-adegan kang padha karo kang katetepake ing tembung-tembung iki bakal kelakon.” Manuscript Releases, no. 13, 394.

Sesambetan sebab-lan-akibat antarané Pergamos lan Tiatira, mangkono uga sesambetan sebab-lan-akibat antarané Efesus lan Smirna, kaulang manèh ing “dina-dina pungkasan.” Para Protestan ing Amérika Sarékat bakal padha ngalah lan sarujuk karo penyembahan brahala, kaya kang dilambangaké déning Pergamos (tandha utama penyembahan brahala yaiku nyembah srengéngé), lan nalika padha murtaf dalané kasawisaké tumrap wong duraka, supaya sapisan manèh kababar sacara profètis. Nalika pamurtadan lan panggènan kapausan ing dhampar kaulang manèh, Gusti Allah bebarengan lagi ngedegaké pasamuwan kang dipralambangaké déning Efesus kanggo nggawa pekabarané Daniel lan Wahyu marang jagad, lan panganiaya kang dilambangaké déning Smirna bakal kaulang manèh.

Aku bakal mbahas telung pasamuwan pungkasan sawisé kita nimbang kayektèn yèn patang segel kapisan ing Wahyu iku minangka sawijining garis kayektèn lahiriah kang lumaku sajajar karo garis kayektèn batiniyah kang dipratandhakaké déning patang pasamuwan kapisan. Kaya sing wis kacathet sadurungé, Uriah Smith nyatakaké mangkéné:

“Nalika pitung pasamuwan nyawisake sajarah internal pasamuwan, pitung meterai nampilake prastawa-prastawa agung ing sajarah eksternale.” Uriah Smith, *The Biblical Institute*, 253.

Kita sampun nedahaken bilih pasamuwan sekawan ingkang wiwitan punika nggambaraken kalih sesambetan “sebab lan akibat” ingkang kaulang malih wonten ing “dinten-dinten pungkasan.” Adhedhasar para pelopor Adventisme, nanging ingkang langkung wigati adhedhasar panguwaos Sabdanipun Allah, sekawan sajarah internal pasamuwan punika kedah gadhah sajarah eksternal ingkang sajajar, ingkang dipunlambangaken déning segel

sekawan ingkang wiwitan. Segel kapisan lan kapindho nggemakaken ciri-ciri ingkang sami saking Epesus lan Smirna, nanging ngginakaken jaran putih kanggé nggambaraken pakaryan nggawa agama Kristen dhateng jagad. Punika nggambaraken pakaryan eksternal pasamuwan, lan segel kapindho nggambaraken adus gethipun Smirna kanthi jaran abrit.

Lan aku weruh nalika Sang Cempé mbikak salah siji saka materai-materai iku, lan aku krungu, kaya swarané gludhug, salah siji saka patang makhluk mau ngandika, “Mrenea lan delengen.” Lan aku weruh, lah ana jaran putih; lan wong kang nunggang ing dhuwuré nyekel panah; lan makutha kaparingaké marang dhèwèké; lan dhèwèké maju minangka wong kang menang lan supaya bisa menang. Lan nalika Panjenengané mbikak materai kang kapindho, aku krungu makhluk kang kapindho ngandika, “Mrenea lan delengen.” Lan metu jaran liyané kang abang; lan kakuwasan kaparingaké marang wong kang nunggang ing dhuwuré supaya njabut katentreman saka bumi, lan supaya wong-wong padha matèni siji lan sijiné; lan pedhang gedhé kaparingaké marang dhèwèké. Wahyu 6:1-4.

Kitab Zakharia ngemu sawetara pethikan sing kanthi langsung netepaké patang jaran kang dipralambangaké ana ing patang segel kapisan ing Kitab Wahyu. Ing salah siji pethikan mau ing pasal sepuluh, Zakharia nerangaké yèn nalika udan pungkasan kawutahaké, “kawanan Yéhuda,” yaiku “gréjané” Gusti Allah, bakal diowahi dadi “jarané kang endah ana ing peperangan.”

Nyuwuna udan marang Pangeran Yehuwah ing mangsa udan pungkasan; mangkono Pangeran Yehuwah bakal ndadèkaké méga kang padhang sumorot, lan maringi wong-wong mau udan deres, marang saben wong suket ing pategalan. Awit brahala-brahala wis ngucapaké barang kang tanpa guna, lan para juru tenung wis weruh goroh, lan wis nyritakaké pangimpen-pangimpen palsu; panglipuré muspra: mulané wong-wong mau padha lunga kaya pepanthan, padha nandhang kasangsaran, amarga ora ana pangon. BebenduningSun murub marang para pangon, lan Aku ngukum para wedhus lanang: awit Pangeraning sarwa dumadi wus ngrawuhi pepanthané, yaiku brayat Yehuda, lan wus ndadèkaké wong-wong mau kaya jarané kang endah ing paprangan. Zakharia 10:1-3.

Ellen White bola-bali negesake bilih kasiramaning Roh Suci ing Pentakosta punika minangka pralambang udan pungkasan ingkang sapunika saweg kasiramakaken. Pakaryan ingkang katindakaken tumrap jagad ing Pentakosta punika dipralambangake déning gréja Éfesus, lan Éfesus nimbulake panganiaya ingkang dipralambangake déning Smirna, ingkang déning Yohanes dipunpralambangake dados “jaran abrit” saking meterai kaping kalih. Kaping kalih meterai ingkang wiwitan punika mlampah sejajar kaliyan kalih gréja ingkang wiwitan lan punika nggambarake “wektu-wektu pungkasan,” nalika udan pungkasan saweg kasiramakaken.

Roh Ramalan uga milih pungkasané meterai katelu lan wiwitané meterai kaping papat, saéngga ngiket loro-loroné bebarengan (sebab lan akibat), lan kanthi mangkono dheweke mapanaké sajarah sing dilambangaké iku minangka ana ing jamané dhéwé lan ing

“dina-dina pungkasan.”

“Roh sing padha iku katon ing jaman saiki, kaya kang dilambangaké ana ing Wahyu 6:6–8. Sajarah bakal kaulang manèh. Apa sing wis tau dumadi bakal dumadi manèh.”
Manuscript Releases, jilid 9, 7.

Ing sajarah pribadinipun Sister White, (ingkang dipunserat ing taun 1898) roh kompromi ingkang nyawisaken margi supados kapausan sapisan malih dipunlenggahaken wonten ing dhampar sampun gesang lan ngrembaka, awit kamurtadan Protestanisme ingkang kawiwitan kanthi panampik dhateng pekabaran malaekat kapisan ing mangsa semi taun 1844, sampun wiwit (ing taun 1863) ngrebet ing sungu Adventisme Protestan.

Kompromi Pergamos dipralambangaké minangka sawijining “pasangan” timbangan ing segel katelu. Loro timbangan ukuran nggambaraké pangukuran sing ora jujur. Segel katelu nuntun marang segel kapapat, sing dipralambangaké déning sawijining “jaran pucet” saka “pati,” mangkono nggambaraké rajapati marang yuta-yuta wong déning kepausan sajroning Jaman Peteng. “Neraka” iku kang ngetutaké jaran pucet saka kepausan. Sajarah segel katelu lan kapapat iku sajajar karo sajarah pasamuwan-pasamuwan Pergamos lan Tiatira.

Kompromi Konstantinus iku sawijining pakaryan sing lumaku maju sethithik mbaka sethithik; mula, roh kompromi iku wis aktif ana ing sajarah pribadiné Sister White, kaya dene wis aktif ing jamané Paulus nalika dhèwèké ngandika yèn “rahasyaning duraka wis tumindak.” Murdad sing ndhisiki pamasangan kepausan ing dhampar iku tansah minangka sajarah sing lumaku maju sethithik mbaka sethithik, lan “sajarah iku kudu kapituturaké manèh. Apa sing wis kelakon bakal kelakon manèh.”

Lan aku krungu swara ana ing satengahing papat makhluk mau ngandika, Satakarang gandum regane sa dinar, lan telung satakarang jelai regane sa dinar; lan delengen, aja ngrusak lenga lan anggur. Lan nalika Panjenengane wus mbukak meterai kang kaping papat, aku krungu swarane makhluk kang kaping papat ngandika, Mrenea lan delengen. Lan aku ndeleng, lah ana jaran pucet; lan asmane wong kang nunggangi iku yaiku Pati, lan Naraka ndherek ana ing wingkinge. Lan panguwasa kaparingake marang wong-wong mau nguwasani saprapat bumi, kanggo mateni kanthi pedhang, lan kanthi kaliren, lan kanthi pati, lan kanthi kewan-kewane bumi. Wahyu 6:6–8.

James White ngenali anomali kenabian liyane ing pitung pasamuwan lan pitung meterai. Panjenenganipun mratelakaken wontenipun pambédan ingkang kasengaja antawisipun patang pasamuwan ingkang kapisan lan tiga pasamuwan ingkang pungkasan, lan lajeng malih, pratandha ingkang sami punika wonten ugi ing patang meterai ingkang kapisan lan tiga meterai ingkang pungkasan.

“Saiki kita wis nlusur pasamuwan-pasamuwan, segel-segel, lan kéwan-kéwan, utawa makhluk-makhluk urip, sajauh iku cocog siji lan sijiné minangka nyakup wektu-wektu sing padha. Cacahing segel ana pitu, déné kéwan mung papat. Lan prayoga ing kéné dimangertèni, yèn nalika pambukané segel kapisan, kapindho, katelu lan kapapat, kéwan kapisan, kapindho, katelu lan kapapat padha kaprungu ngandika, ‘Mrenea lan

delengen;’ nanging nalika segel kalima, kaping nem lan kapitu dibukak, ora ana swara kaya mangkono sing kaprungu. Mangkono uga telung pasamuwan pungkasan lan telung segel pungkasan ora cocog, minangka nyakup wektu-wektu sing padha, kaya déné papat pasamuwan kapisan lan papat segel kapisan cocog. Nanging, kaya sing wis kita tuduhaké, pasamuwan-pasamuwan, segel-segel, lan kéwan-kéwan iku padha sarujuk, minangka nyakup wektu-wektu sing padha sajroning watara 1800 taun, nganti kita tumeka ing wektu saiki sing luwih sithik tinimbang setengah abad.” James White, *Review and Herald*, 12 Februari 1857.

James White boten nyakup kasunyatan bilih pola ingkang sami ugi wonten ing slomporet, nanging temtu wonten. Papat slomporet ingkang kapisan punika slomporet, nanging tiga slomporet pungkasan punika tiga bilahi. Papat slomporet ingkang kapisan nggambaraken paukumanipun Allah dhateng Roma kaping awit saking undhang-undhang Mingguipun Konstantinus ing taun 321, lan tiga bilahi slomporet punika nggambaraken Islam. Kalih bilahi slomporet ingkang kapisan punika paukuman nglawan Roma kapausan awit saking undhang-undhang Minggu ingkang dipunleksanakaken ing taun 538, lan bilahi slomporet ingkang kaping tiga punika kangge krisis undhang-undhang Minggu ingkang badhe rawuh ing mangsa ingkang caket sanget.

Joseph Bates migunakaké pangerten para pelopor ngenani telung pasamuwan pungkasan minangka satunggaling pralambang tunggal kanggo njlèntrèhaké telung pasamuwan kang sesambungan karo jaman kontemporer ing mangsa Millerit. Kabèh panegasan ing pethikan punika diparingakaké déning Bates.

“Ing saindenging tanah, mangkene pangandikané Pangéran: RONG BAGIAN ing njeroné bakal dipun tumpes lan mati; nanging BAGIAN KATELU bakal katinggal ana ing kono. Gusti Allah ngandika bilih Panjenengané bakal ngliwakaké BAGIAN KATELU lumantar geni, lan ngresiki wong-wong mau. Wong-wong mau bakal sesambat marang Panjenengané, lan Panjenengané bakal miyarsakaké wong-wong mau. Panjenengané bakal ngandika, ‘IKI UMAT-KU;’ lan wong-wong mau bakal matur, ‘PANGÉRAN IKU ALLAH-KU.’ Bagian kapisan, SARDIS, pasamuwan nominal utawa Babil. Bagian kapindho, Laodikia, wong Advent nominal. Bagian katelu, Filadelfia, siji-sijiné pasamuwan Gusti Allah kang sejati ana ing bumi, awit wong-wong mau bakal kapindhahaké menyang kutha Gusti Allah. Wahyu 3:12; Ibrani 12:22–24. Ing asmané Gusti Yesus, aku ngélingaké kowé manèh supaya mlayua saka wong-wong Laodikia, kaya saka Sodom lan Gomora. Piwulangé wong-wong mau palsu lan ndayani; lan nuntun marang karusakan tuntas. Pati! PATI!!* pati langgeng!!! ana ing tapaké wong-wong mau. Élinga bojoné Lot.” Joseph Bates, *Review and Herald*, volume 1, November 1850.

Ing sajarah Millerite, Sardis iku pasamuwan kang nduwèni jeneng lan ngakoni yèn urip, nanging sejatiné wis mati.

Lan tulisen marang malaékat pasamuwan ing Sardis: Mangkéné pangandikané Panjenengané kang kagungan pitu Rohing Allah lan pitu lintang; Aku pirsane marang pakaryanira, yèn kowé duwé aran manawa kowé urip, nanging satemené wis mati.

Wahyu 3:1.

Umaté Allah tansah nduwèni jeneng. Jenengé sajroning sajarah Éfesus nganti Pergamos yaiku Kristen. Jenengé sajroning mangsa pamaréntahan kapausan yaiku pasamuwan ing ara-ara samun. Jenengé wiwit saka ditepungaké lintang ésuk, John Wycliffe, yaiku Protestan. Nalika mangsa wekasan ing taun 1798, kaum Protestan wus wiwit bali marang paguyuban Roma. Kabeh sing dibutuhaké wektu kuwi mung sawijining ujian kang bakal nyatakaké kasunyatan manawa sanadyan miturut jeneng pangakoné, wong-wong mau wis ora dadi pasamuwan pilihan manèh. Ing mangsa semi taun 1844, wong-wong mau tekan ing ujian kang bakal nyatakaké yèn wong-wong mau wis dudu pasamuwan kang nggawa jeneng prajanjiané Kristus manèh. Critané Élia maringi seksi kapindho kang rinci banget ngenani kasunyatan iki. Nalika wong-wong mau nyatakaké watak sejatiné, para Millerit wiwitané angel ngenali yèn kaum Protestan wis mbuktèkaké yèn wong-wong mau wis dadi putri-putriné Babil. Nanging para Millerit pungkasané nindakaké prekara iku dhéwé, lan wiwit nyeluk jiwa-jiwa metu saka pasamuwan-pasamuwan kang tiba mau minangka kasampurnaning pesen malaékat kapindho. Banjur ana sawijining proses ujian kang bakal njalari para Millerit nyatakaké wataké dhéwé. Apa wong-wong mau wong Filadélfia utawa wong Laodikia?

Wong-wong Filadelfia ngetutaké Sang Kristus mlebu ing Papan Mahasuci, lan wong-wong Millerit sing nampik nglakoni mangkono ngetokaké watak wong-wong Laodikia. Mangkono, kita manggihaké logika tumrap pangenalan Bates babagan telung pasamuwan iku minangka golongan-golongan sing urip bebarengan sajroning sajarah sing padha. Sajarah iku kawujud ana ing sajroning struktur kenabian pasemon bab sepuluh prawan, kang panyaradan ilahi mratélakaké marang kita yèn iku wis kalakon lan bakal kalakon nganti samesthiné saben rinci.

“Pasemon bab sepuluh prawan ing Matius 25 uga nggambarake pengalaman umat Advent.” *The Great Controversy*, 393.

“Aku asring diparingi pangarah marang pasemon bab sepuluh prawan, kang lima ing antarane wicaksana, lan lima bodho. Pasemon iki wis kaleksanan lan bakal kaleksanan nganti tekan saben rerincènipun, awit pasemon iki nduwèni panrapan kang mligi tumrap jaman iki, lan, kados pesen malaékat katelu, wis kaleksanan lan bakal tetep dados kayektèn saiki nganti tumeka ing pungkasaning jaman.” *Review and Herald*, 19 Agustus 1890.

Telu pasamuwan kang pungkasan iku makili wong-wong kang ana ing sanjabaning gerakan Millerite minangka Sardis, lan wong-wong kang ana ing sajroning gerakan iku makili salah siji, yaiku Filadelfia utawa Laodikia. Telung pasamuwan iku katetepake ing Wahyu pasal telu, dene papat pasamuwan kang kapisan ana ing pasal loro. Mula, nalika Sister White ngrujuk marang sajarah ing Wahyu pasal telu, panjenengané lagi nunjuk pasamuwan-pasamuwan kang padha persis karo kang lagi wae ditetepake déning Joseph Bates.

“Dhuh, punapa gambaran ingkang saestu nggumunaken! Kathah sanget tiyang ingkang wonten ing kawontenan ingkang nggegirisi punika. Kanthi tenanan kula nyuwun dhateng saben pelados supados nyinau kanthi sregep bab kaping tiga saking Kitab Wahyu, awit wonten ing ngriku kaandharaken kawontenan prekawis-prekawis ingkang wonten ing dinten-dinten pungkasan. Sinaunen kanthi premati saben ayat wonten ing bab punika, awit lumantar tembung-tembung punika Gusti Yesus ngandika dhateng panjenengan.” Manuscript Releases, volume 18, 193.

Telung pasamuwan kontemporer sajroné sajarah Millerit kaulang manèh ing pungkasan Adventisme. Joseph Bates nemtokaké dinamika jaman Millerit lan nemtokaké Sardis minangka para putri Babil, kang dadi sasaran pamirsa kanggo pekabaran malaékat kapindho. Panjenengané lagi ngrembug pasulayan antarané kumpulan cilik sing ngetutaké Kristus mlebu ing Papan Kang Mahasuci tanggal 22 Oktober 1844 lan wong-wong sing nampik pindhah metu saka papan suci. Panjenengané ngupaya nimbali wong-wong Laodikia supaya metu saka pepeteng kang wis ditampani, lan paling ora sapérangan saka wuta rohani Laodikia mau dumadi amarga William Miller wis njupuk kalungguhan pamimpin ing gerakan Laodikia. Iki padha karo pasulayan sing diidentifikasi ing pekabaran marang Filadelfia.

Lah, wong-wong saka pasamuwané Iblis, kang padha ngaku yèn dhèwèké iku wong Yahudi, nanging satemené dudu, malah padha goroh; lah, Aku bakal ndadèkaké wong-wong padha teka lan sujud ing ngarepé sikilmu, lan padha sumurup yèn Aku wis nresnani kowé. Wahyu 3:9.

Saben krisis agama tansah ngasilaké rong golongan para panyembah, kaya dene ing Kacewa Agung. Jubah Protestantisme nembe waé dicopot saka Sardis, nalika wong-wong mau bali marang Roma lan kanthi resmi dadi putrané wadon Roma. Sawisé iku jubah mau dicekel déning Adventisme Millerit, nanging ora suwé sawisé kuwi sawijining ujian bakal ngasilaké rong golongan kang ngakoni dadi pepanthan cilik. Pepanthan kang sejati lan pepanthan palsu. Bates makili pepanthan cilik kang ngetutaké Kristus mlebu ing Papan Mahasuci. Pergumulane yaiku karo wong-wong Laodikia kang ngakoni dadi pepanthan cilik. Minangka wong Filadelfia, pergumulané Bates yaiku karo sinagoga Iblis, sawijining golongan kang ngakoni dadi umaté Allah, nanging padha goroh lan dudu wong Yahudi.

Nalika pasemon punika kasembadan kaping pungkasan ing pungkasaning Adventisme, bakal ana umat prajanjian pilihan kang kapandeng liwati ing wekdal pungkasan taun 1989, kados dene para pemimpin Yahudi kapandeng liwati ing wekdal miyosipun Sang Kristus, ingkang nggambaraken wekdal pungkasan ing sajarah kenabian punika. Nalika sajarahipun Sang Kristus nggayuh mlebet kanthi kamenangan menyang Yerusalem, sajarah Panguwuh Tengah Wengi ing jaman Millerit dipaèstokake. Ilham bola-bali nyalarasaken tetenger salib kaliyan Kuciwa Ageng taun 1844. Yudas nggambaraken para Laodikia ing sajarahipun Sang Kristus, lan para rasul punika para Filadelfia. Sajroning tigang taun satengah sasampunipun salib, para Filadelfia, ingkang dipunlambangaken déning Bates, ngupados nimbali para Laodikia medal saking gréja rubuh ingkang dipunlambangaken déning murid Yudas Iskariot.

Ing taun 1989 umat prajanjian pilihan sing biyèn nampik pepadhang sing wis kabukak segelé lan banjur dililani. Nalika kuciwa kang kapisan ing 18 Juli 2020 dumugi, proses pengujian wiwit ana ing antarané wong-wong sing sadurungé katon kaya saka gerakan sing padha. Nanging golongan sing siji iku Laodikia, lan golongan sijiné maneh Filadelfia. Kaya déné Yudas gawé prajanjian kaping telu karo Sanhedrin kanggo ngulungaké Sang Kristus sadurungé salib, mangkono uga wong-wong Laodikia ing sajarah sawisé 11 September 2001 bakal wus gagal ngliwati telung kalodhangan kanggo mratobat. Ing angger-angger Minggu sing bakal enggal rawuh, bakal kawedhar kanthi mesthi, kaya Yudas sing nggantung ana ing wit, manawa wong-wong Laodikia iku kapisah saka wong-wong Filadelfia. Iki kelakon nalika panèn, yaiku nalika alang-alang dipisahaké saka gandum. Kita lagi nyedhaki panèn iku kanthi cepet.

Kasunyatan-kasunyatan punika namung dipunmangertosi nalika lan menawi kita purun mangertos bilih satunggal-tunggaling metodologi alkitabiah ingkang saged mbukak saha netepaken “bebener” punika inggih “historisisme.” Metodologi ingkang leres punika sanes preterisme, futurisme, dispensasionalisme, woke-isme, kaprigelan gramatikal utawi historis, utawi variasi punapa kemawon saking kathah pepalson satanis. Wonten satunggaling ukara ingkang sampun umum dipunmangertosi, ingkang dipunatributaken dhateng satunggaling filsuf abad kaping pitulas ingkang asmanipun Jean-Jacques Rousseau, ingkang sampun dipunwedharaken malih kanthi kathah cara, nanging inti saking pamanggih punika inggih, “Kasalahan gadhah kathah oyot, nanging bebener namung gadhah satunggal.” “Bebener” punika Alfa lan Omega, ingkang kados oyot ingkang medal saking lemah garing.

“Mangkono uga karo Kitab Suci, gudhanging banda kasugihan sih-rahmat Panjenengané. Kaluhuraning kayektèn-kayektèné, kang dhuwuré kaya langit lan nglimputi kalanggengan, ora bisa dipahami. Kanggo sapérangan gedhé umat manungsa, Kristus piyambak iku ‘kaya oyod saka ing lemah garing,’ lan wong-wong mau ora weruh ana ing Panjenengané ‘kaéndahan apa-apa sing ndadèkaké’ wong-wong mau ‘karsa marang Panjenengané.’ Yesaya 53:2. Nalika Gusti Yésus ana ing antarané manungsa, minangka pawahyuning Allah ana ing kamanungsan, para ahli Torèt lan wong-wong Farisi matur marang Panjenengané, ‘Kowé iku wong Samaria lan kesurupan dhemit.’ Yokanan 8:48. Malah para sakabaté piyambak iya nganti kabutakaké déning pamrihé atiné, mula padha alon kanggo mangertèni Panjenengané kang wis rawuh kanggo nduduhaké marang wong-wong mau katresnané Sang Rama. Mulané Gusti Yésus lumampah ing kasunyatan ana ing satengahing manungsa. Panjenengané mung dimangertèni kanthi sampurna ana ing swarga.” *Thoughts from the Mount of Blessing*, 25.

Kasunyatan-kasunyatan sing sapunika kita aturake kudu dipunmangertosi ing konteks bilih tuwuhipun bebener punika saya majeng kanthi progresif sajroning sajarah, lan ingkang langkung wigatos, pangertosan kita tumrap bebener kedah dipunpasang ing konteks Alfa lan Omega, yaiku konteks nalika Gusti Yesus ngidentifikasi wekasaning satunggal prekawis kanthi wiwitaning prekawis punika.

Pasamuwan kaping papat yaiku Tiatira, lan iki nglambangaké mangsa nalika kapausan mrentah minangka karajan kaping lima ing ramalan Kitab Suci, yaiku mangsa nalika pasamuwan ing ara-ara samun ana ing panangkaran. Panangkarané Israèl rohani déning Babil rohani sajroning sèwu rong atus suwidak taun wis dilambangaké déning panangkarané Israèl harfiah ing Babil harfiah sajroning pitung puluh taun.

“Saiki pasamuwané Allah bébas nerusaké nganti rampung rancangan ilahi kanggo karahayoning bangsa manungsa kang kasasar. Sajroning pirang-pirang abad, umaté Allah nandhang pepetenging kamardikané. Pamedhar Injil sajroning kasucèné dilarang, lan paukuman kang paling abot ditibakaké marang wong-wong kang wani ora manut marang parentah-parentahing manungsa. Minangka akibaté, kebon anggur moral kagungané Gusti kang agung meh kabèh tanpa sing nggarap. Wong akèh kasirnan saka pepadhanging Sabdané Allah. Petenging kasalahan lan takhayul ngancam arep ngilangi kawruh ngenani agama kang sejati. Pasamuwané Allah ing bumi temenan ana ing panangkaran sajroning mangsa dawa kebak panganiaya kang tanpa kendhat iki, kaya déné bani Israèl kang ditawan ing Babul sajroning mangsa pambuwangan.” Prophets and Kings, 714.

Pitung puluh taun panangkaran ing Babil kaambarake déning gréja Thyatira. Gréja Thyatira iku minangka akibat kang kadadèkaké déning sawijining sabab, kang kaambarake déning Pergamos. Pergamos dilambangaké déning Kaisar Konstantinus kang nyawijèkaké brahala lan agama Kristen. Lambang saka pambrahalané iku yaiku pangibadah marang srengéngé. Alesan Alkitabiah sebab Israèl kuna digawa menyang panangkaran sajrone pitung puluh taun Thyatira yaiku amarga para rajané padha mbangun sesambungan lan pakumpulan karo bangsa-bangsa penyembah brahala ing saubengé, minangka pambangkangan langsung marang Sabdaning Allah. Allah bola-bali ngélingaké Israèl supaya aja campur baur karo bangsa-bangsa kafir ing saubengé. Sepuluh Préntah, yaiku prakara kang banget sing dipasrahaké marang Israèl kuna supaya dadi panyimpené, kanthi cetha nglarang panyembahan brahala. Nalika Pangéran ngliwati Musa ana ing guwa Horeb lan ngandharaké wataké, Panjenengané kaping pindho nglebokaké pepéling kang banget sing lagi kita tuju mau.

Panjenengané banjur ngandika, “Lah, Ingsun damel prajanjian: ana ing ngarepé sakèhé umatmu Ingsun bakal nindakaké kaélok-an-kaélok-an, kang durung tau katindakaké ana ing saindenging bumi, utawa ana ing bangsa endi waé; lan sakèhé bangsa ing antarané kowé manggon bakal weruh pakaryané Pangéran; awit prakara kang bakal Ingsun tindakaké marang kowé iku prakara kang nggegirisi. Tansah nggatèkna apa kang Ingsun parentahaké marang kowé ing dina iki: lah, Ingsun ngusir saka ing ngarepmu wong Amori, lan wong Kanaan, lan wong Het, lan wong Feris, lan wong Hewi, lan wong Yebus. Ngati-atia awakmu, aja nganti kowé damel prajanjian karo para pedununging tanah kang bakal kokparani, supaya aja dadi kala-jiret ana ing tengahmu: Nanging kowé kudu ngrusak mesbèh-mesbèhé, ngremuk reca-recane, lan negori wit-witan keramaté: Awit kowé aja nyembah allah liyané; amarga Pangéran, kang asmané Cemburu, iku Allah kang cemburu: Supaya aja nganti kowé damel prajanjian karo para pedununging tanah

iku, lan wong-wong mau padha laku jina miturut allah-allahé, lan nyaosaké kurban marang allah-allahé, banjur ana wong ngundang kowé, lan kowé mangan saka kurbané; Lan kowé njupuk para putriné kanggo anak-anakmu lan para putriné padha laku jina miturut allah-allahé, sarta njalari anak-anakmu padha laku jina miturut allah-allahé.”
Pangentasan 34:10–16.

Kaping pindho Gusti Allah maringi pepènget marang Israèl kuna ing pérangan iki waé, lan isih ana akèh paseksen Kitab Suci liyané bab dhawuh marang Israèl kuna supaya padha aja gawe prejanjèn apa waé karo bangsa-bangsa nyembah brahala ing sakubengé. Pamblènjangan-pamblènjangan mau diwiwiti nalika Israèl kuna nampik Gusti Allah lan teokrasi-Nya. Nalika wong-wong mau kepéngin ratu, Gusti Allah nglilani wong-wong mau nduwèni ratu, lan wiwit wektu iku mayoritas saka kabèh para ratu, lan mesthi waé saben ratu saka sepuluh taler sisih lor, padha nglirwakaké dhawuh iku mau. Asas sing nuntut yèn Israèl kudu kapisah lan dadi umat kang mligi saka bangsa-bangsa nyembah brahala ing sakubengé ditampik lan katuduhaké lumantar pamblènjangan kang mengko bakal dadi pralambang ing diri Konstantinus. Pergamos lan Konstantinus nggambaraké pambrontakan para ratu Israèl sing nglebokaké panyembahan brahala menyang pasamuwané Gusti Allah. Murtaf sing diwiwiti déning ratu Saul dadi pralambang tumrap murtaf pasamuwan Kristen kang nuntun menyang panangkaran ing Babil rohani. Sajarah suci sing diwiwiti saka ratu Saul tumuju tekan panangkaran ing Babil dipralambangaké déning pasamuwan Pergamos. Panangkaran pitung puluh taun sing banjur ndhèrèk iku yaiku pasamuwan Tiatira.

Éfesus nglambangaké pasamuwan kang maju metu kanggo ngrebut Tanah Prajanjian. Éfesus nggambaraké jamané Musa lan kamardikané Israèl saka pangawulaning Mesir.

“Kitab Suci wis nglumpukaké lan ngiket dadi siji bandha-bandhané kanggo generasi pungkasan iki. Kabeh prastawa gedhé lan kedadéan-kedadéan khidmat ing sajarah Prajanjian Lawas wis tau kelakon, lan saiki lagi mbaleni awaké dhéwé, ing pasamuwan ing dina-dina pungkasan iki.” Selected Messages, buku 3, 338, 339.

Sajarah kang dipratelakaké déning pambébasan saka Mesir iku kaulang manèh ing dina-dina wekasan. Mulané, iku uga kaulang manèh ing sajarah Millerit. Pramila Sister White bola-bali ngrujuk marang sajarah mau kanggo nggambaraké sajarah Millerit. Panjenengané nyalarasaké Kacewa Agung taun 1844 karo kacewané wong-wong Ibrani nalika padha ngadeg ana ing ngarepé Segara Abang, nalika wadya-balané Sang Pringon nyedhaki saka mburiné. Panjenengané uga nyalarasaké sajarah pambébasan saka Mesir karo jamané Kristus; kanthi mangkono, kacewané para murid ana ing salib iku dipréntahaké déning kacewa ana ing Segara Abang, kang uga dadi pralambang tumrap Kacewa Agung taun 1844. Kacewa ing salib iku makili wiwitan pasamuwan Efesus. Jamané Musa ing wiwitan Israèl kuna, kang dipratelakaké déning pasamuwan Efesus, uga dadi pralambang tumrap wiwitan Israèl modhèren ing jamané Kristus. Loro-loroné sajarah kasebut dipratelakaké déning pasamuwan Efesus. Kayektèn-kayektèn kang lagi kita tetelakaké ing kéné wis kerep dipratelakaké kanthi umum sajroning taun-taun kepungkur déning Future for America,

mula aku mung maringi sawijining ringkesan umum.

Ing sajarahé Kristus, kita manggihaké wiwitané umat prajanjian anyar kang lagi ditangèkaké nalika umat pilihan prajanjian sadurungé lagi diliwati. Sajarahé Kristus iku pungkasané Israèl kuna, lan ing sajarahing pambébasan saka Mesir ing wiwitané Israèl kuna ana umat prajanjian pilihan kang sadurungé wis kapilih nanging banjur diliwati kanggo nggentèni umat prajanjian anyar.

Ing sajroning sajarah Kristus, umat pilihan kang kapungkur tekan ing pungkasaning wekasané ing taun 70 nalika karusakan Yerusalem. Ing wiwitan, ing jaman Musa, umat pilihan kang kapungkur mati ana ing ara-ara samun sajrone patang puluh taun, lan Yosua tuwin Kaleb dados para wakil saking umat pilihan ingkang énggal, ingkang katetepaké ngasta pawartos tumuju ing Tanah Prajanjian, kados para rasul ing periode pasamuwan Efesus ngasta Injil dhateng jagad.

Wiwitan lan pungkasané Israèl kuna, sarta uga wiwitané Israèl modhèren, kabèh padha nandhakaké anané sawijining transisi saka umat pilihan sing kapungkur marang umat pilihan sing anyar. Adhedhasar paseksèné wong loro utawa telu, sawijining prakara ditetepaké; lan saben saka telung garis paseksi iki nandhakaké pegatané umat pilihan sadurungé, lan para seksi iki ngemban pratandhané Alpha lan Omega, Panjenengané kang mratélakaké pungkasan wiwit saka wiwitan. Bakal ana umat pilihan sing kapungkur kang diliwati nalika Allah mlebu ing prejanjian karo satus patang puluh papat èwu. Allah dudu pangripta kabingungan; Panjenengané ora naté owah, lan pangandikané ora naté gagal.

Pangluwaran saka Mesir lan kamenangan-kamenangan kang katindakaké déning Allah lumantar Yosua kaawakili déning pasamuwan Éfesus, nanging Éfesus wis katetepaké bakal kelangan katresnané kang wiwitan. Nalika Yosua wis kapundhut marang papan pangarasané, banjur muncul generasi liyané, kang nandhani mangsa kang kaawakili déning Smirna. Pakaryan Yosua kang nggumunakaké, yaiku ngresiki Tanah Prajanjian, ora tau kasampurnakaké kanthi kebak, amarga bangsa mau dadi marem marang awake dhéwé lan nilar pakaryan kang dipasrahaké marang Yosua. Wong-wong mau kelangan katresnané kang wiwitan. Mangsa iku terus lumaku nganti Israèl nampik Allah lan Samuel ngebadi Saul dadi raja, mangkono miwiti pasamuwan Pergamus.

“Pesèn punika kaparingaken dhateng Smirna, sawijining pasamuwan ing Asia Kecil, lan mekaten ugi dhateng pasamuwan Kristen sadaya, sajroning abad kaping kalih lan kaping tiga. Punika jaman nalika kapitadosan kapir nindakaken perjuangan pungkasanipun supados tetep dados kakuwasan ingkang unggul ing jagad. Agami Kristen sampun sumebar kanthi cepet ingkang nggumunaken, ngantos kawartos ing saindenging jagad. Sawenèh nampi pitados dhateng Kristus amargi manahipun sampun dipunowahi, sanèsipun amargi kakiyataning bantahan ingkang dipunagem kanthi kuat, lan sanès-sanèsipun malih amargi saged ningali bilih prakawis kapir punika sampun saya surut, lan kabijakan ndadosaken piyambakipun mapan ing sisih ingkang kaajeng-ajeng badhé menang. Kahanan-kahanan punika nglemahaken karohanèn pasamuwan. Roh Ramalan, ingkang dados ciri khas pasamuwan rasuli, alon-alon dados sirna. Punika

satunggaling peparing ingkang ndadosaken pasamuwan, ingkang dipunpasrahi peparing punika, mlebet dhateng kasatunggalan iman. Nalika sampun boten wonten nabi-nabi sejati malih, piwulang-piwulang palsu sumebar kanthi rikat; filsafatipun tiyang Yunani nuntun dhateng tafsiran Kitab Suci ingkang lepat, lan kabeneran dhirinipun piyambak saking para Farisi jaman kina, ingkang asring dipuncela déning Kristus, malih medal ing tengah-tengah pasamuwan. Dhasaripun sampun dipunbikak sajroning kalih abad sadèrèngipun pamaréntahan Konstantinus tumrap piala-piala ingkang lajeng tuwuh sampurna sajroning kalih abad sasampunipun. Sajroning mangsa punika, kamartiran dados prakawis ingkang misuwur ing akèh pérangan Kakaisaran Romawi. Sanadyan punika katingal anèh, nanging kasunyatanipun boten kirang leres. Punika minangka asil saking sesambetan ingkang wonten antawisipun tiyang-tiyang Kristen lan tiyang-tiyang kapir.”

“Ing donya Romawi, agama saka sakehing bangsa diajeni, nanging wong-wong Kristen iku dudu sawijining bangsa, mung sawijining sekte saka ras sing diremehake. Mulané, nalika wong-wong mau tetep nglairake paukuman marang agama sakehing golongan manungsa, nalika padha nganakake pasamuwan-pasamuwan kanthi sesidheman, lan misahake awaké dhéwé kanthi tuntas saka adat lan pakulinan para sanak kadangé sing paling cedhak lan para mitrané sing paling raket, wong-wong mau dadi sasaran rasa curiga, lan kerep uga panganiaya, saka para panguwasa kapir. Kerep wong-wong mau ndhatengake panganiaya marang awaké dhéwé, nalika ing batiné para pamaréntah ora ana roh paklawan. Kanggo njlentrehake roh iki, sajarah maringi rincian bab paukuman pati tumrap Cyprian, uskup Carthage. Nalika ukumané diwacakake, ana sesambat umum saka wong akèh Kristen sing ngrungokake, kang padha ngandika, ‘Aku bakal mati bebarengan karo dhèwèké.’”

“Semangat kang kanthi kuwi akèh wong Kristen kang ngakoni pracaya nampani pati, malah tanpa perlu nuwuhaké memungsuhan saka pamaréntah, kamungkinan gedhé banget ana gandhengané karo metué, ing taun 303 M., dhawuh panganiaya déning kaisar Diocletian, lan pambiyantuné, Galerius. Dhawuh iku sipaté nyakup kabèh, lan dileksanakaké kanthi sregep luwih utawa kurang sajroning sepuluh taun.” Steven Haskell, *The Story of the Seer of Patmos*, 50. 51.

Sanadyan Smirna iku salah siji saka loro pasamuwan sing ora nampa pameca saka Gusti, sajarah nekseni bilih wong-wong sing dipatèni minangka martir sajrone mangsa iku nggambarake sawenehing wong kang pamecahe adhedhasar dorongan manungsa, dudu dorongan ilahi. Kitab Para Hakim kabuka kanthi nandhesake patiné Yosua, lan ana satunggal ayat kang kaping pindho dipunambali ing kitab iku, kang nemtokake sajarah para hakim. Kaping pindho ayat iku dipunsawisake ana ing ayat pungkasan kitab iku. Ayat kapisan ing kitab iku nandhani pungkasané Yosua, lan ayat pungkasan ngringkes sajarahé.

Sapungkuring sedané Yusak, banjur kelakon manawa bani Israèl nyuwun marang Pangéran, pangandikané, “Sapa kang bakal luwih dhisik maju kanggo kita nglawan wong Kanaan, supaya perang nglawan wong-wong mau?” ... Ing dina-dina iku ora ana ratu ing Israèl, nanging saben wong nindakaké apa kang dianggep bener miturut

panemuné dhéwé ... Ing dina-dina iku ora ana ratu ing Israèl: saben wong nindakaké apa kang dianggep bener miturut panemuné dhéwé. Hakim-hakim 1:1; 17:16; 21:25.

Kaya ing sajarah Smyrna, “dhiri” dadi tema utama wiwit wiwitan nganti pungkasan. Amarga dheweke ora nduwèni ratu, dheweke netepake kanggo nindakaké apa waé sing dikarepaké. Ora anané tuntunan iku kang diidentifikasi déning Haskell ing sajarah Smyrna, sing dilambangaké déning ora anané Roh Nubuat sing aktif. Ing kaloro sajarah kasebut, kurangé tuntunan mbukak lawang tumrap panyandhangan kaputusan adhedhasar motivasi pribadiné wong. Ephesus nglambangaké pambébasan saka Mesir. Sajarah sing kacathet ing kitab Hakim-Hakim dilambangaké déning pasamuwan Smyrna. Wiwit ratu Saul nganti panawanan ing Babel dilambangaké déning pasamuwan Pergamos, lan panawanan ing Babel dilambangaké déning pasamuwan Thyatira.

Selaras karo fénoména kang diidentifikasi déning para pelopor, ana pambagéan papat lan telu ing pasamuwan-pasamuwan, segel-segel, lan kalasangka-kalasangka; lan patang pasamuwan kang kapisan ing sajarah Israèl kuna diwiwiti kanthi tawanan Mesir lan dipungkasi kanthi tawanan Babil, awit Sang Alpha lan Omega tansah ngenali wekasan kanthi wiwitan. Patang pasamuwan kang kapisan ing sajarah Israèl modhèren diwiwiti kanthi penaklukan wong-wong Yahudi ana ing sangisoré panguwasa Rum, lan patang pasamuwan iku dipungkasi kanthi penaklukan wong-wong Yahudi rohani déning Rum rohani sajroning sèwu rong atus suwidak taun.

Sawisé Tiatira banjur ana Sardis, kang wiwit nalika wong-wong mau metu saka panangkaran Babil kang dilambangaké déning Tiatira. Sardis iku pasamuwan kang nduwèni aran yèn dhèwèké urip, nanging satemené ora urip. Pangakoné bab urip iku goroh. Sing narik kawigatèn, saka kabèh pitu pasamuwan iku, tembung Sardis iku ora nduwèni teges. Manéka teges wis dipasrahaké marang Sardis adhedhasar konteks sajarah lan ayat-ayat, nanging ora ana teges étimologis saka jeneng iku. Dhèwèké nduwèni jeneng, nanging satemené ora nduwèni.

“Nanging Pedalemané Allah kang kapindho iku ora madhani kang kapisan ing kaluhurané; lan uga ora disucekké déning pratandha-pratandha katon saka ngarsané Ilahi kang biyèn gegandhèngan karo Pedalemané Allah kang kapisan. Ora ana pamedharing kakuwatan adikodrati kang nandhani pentahbisané. Ora ana méga kamulyan katon ngebaki papan suci kang mentas kaadegaké. Ora ana geni saka swarga tumurun kanggo ngentèkaké kurban ing mesbané. Shekinah wis ora manèh manggèn ana ing antarané para kerubim ing papan kang Mahasuci; prajanjiané, tutup pangaksama, lan loh-loh paseksèn ora tinemu ana ing kono. Ora ana swara kumrungu saka swarga kanggo mratelakaké marang imam kang nyuwun pirsá karsané Yéhuwah.” The Great Controversy, 24.

Sawisé panangkaran ing Babil, wong-wong mau mbangun manèh Yerusalem lan padaleman suci. Sawisé kuwi padha nduwèni asma manèh, awit Gusti Allah wus janji bakal nyelehake asmané ana ing Yerusalem. Nanging asmané iku nggambarake wataké, lan ora anané rawuhing pribadiné negesake yèn wong-wong mau nduwèni asma kang makili urip, nanging

satemené, wong-wong mau wis ora nduwèni manèh rawuh kang ngasilake urip. Saktemené, kabèh kang diduwèni mung pangaken lan pamrih-pura.

Swara pungkasan ing Sardis njanjèkaké bab rawuhipun sawijining Élia sadurungé dinten Agung lan nggegirisi saking Pangéran. Kanggo Israèl jaman kuna, karusakanipun Yérusalèm punika dados dinten Agung lan nggegirisi saking Pangéran. Awit saking punika, Sister White nyebut karusakanipun Yérusalèm ing taun 70 Masehi minangka sawijining ilustrasi tumrap dinten Agung lan nggegirisi saking Pangéran, ingkang dipratandhani déning pitu pageblug pungkasan. Pasamuwan Philadelphia kawiwitan déning swaranipun Yohanes Pembaptis ingkang sesambat ana ing ara-ara samun, saéngga dados pralambang swaranipun William Miller. Swaranipun Yohanes Pembaptis lan William Miller sami martakakaké pesen Laodikia dhateng sawijining umat ingkang pitados bilih samukawis sampun sae, nalika satemenipun samukawis boten leres. Kaloronipun, Yohanes Pembaptis lan William Miller, sampun nancepaké kapak ing oyoding wit. Pesen tumrap Sardis punika bilih wonten “sawenèh nama malah ana ing Sardis kang durung najisaké sandhangané; lan wong-wong iku bakal lumaku bebarengan karo Aku nganggo putih, amarga padha pantes.” Yohanes Pembaptis lan William Miller makili tiyang-tiyang ingkang medal saking jaman ingkang dipralambangi déning Sardis lan ingkang pantes lumampah bebarengan kaliyan Kristus.

“Ewonan wong katuntun supaya nampani kayekten kang diwartakaké déning William Miller, lan para abdi Allah katangèkaké ana ing roh lan kakuwasané Élia kanggo martakaké pekabaran iku. Kaya Yohanes, kang dadi pelopor tumrapé Gusti Yésus, wong-wong kang martakaké pekabaran kang khidmat iki rumangsa kapeksa nglèbokaké kapak ana ing oyodé wit, lan nyeluk manungsa supaya ngasilaké woh-wohan kang pantes tumrap tobat. Paseksènè padha diarahaké kanggo nggugah lan kanthi kakuwatan gedhé mengaruhi pasamuwan-pasamuwan sarta nyatakaké wataké kang sajati. Lan nalika pepéling kang khidmat supaya mlayu saka bebendu kang bakal rawuh iku dikumandhangaké, akèh wong kang kagandhèng karo pasamuwan-pasamuwan nampani pekabaran panyaras; padha weruh kamurtadané, lan kanthi luh tobat kang pait sarta kasangsaran jiwa kang jero, padha andhap-asor ana ing ngarsané Allah. Lan nalika Roh Allah tumedhak ana ing dhèwèké, padha mèlu ngungelaké panguwuh iki, “Wediya marang Allah, lan mulyakna Panjenengané; awit wis tekan wektuné pangadilané.” *Early Writings*, 233.

Pitu pasamuwan ing Kitab Wahyu makili sajarah para rasul wiwit jaman para rasul nganti Rawuhipun Sang Kristus kaping kalih, lan pitu pasamuwan iku ugi makili sajarah Israèl kuna wiwit nabi Musa nganti rawuhipun Sang Kristus kaping sepisan.

“Pacobané bani Israèl, lan sikapé sakdurungé rawuhé Kristus kang kapisan, nggambaraké kaanané umat Allah sajroning pengalamané sadurungé rawuhé Kristus kang kapindho.

“Jebakan-jebakané Iblis dipasang kanggo kita kanthi satemené kaya nalika iku dipasang kanggo bani Israèl pas sadurungé padha mlebu ing tanah Kanaan. Kita lagi ngulang sajarahé bangsa iku.

“Riwayaté wong-wong mau kuduné dadi pepèling kang temenan tumrap kita. Kita aja pisan-pisan ngarep-arep manawa nalika Gusti kagungan pepadhang kanggo umaté, Sétan bakal meneng waé lan ora nindakaké upaya apa-apa kanggo ngalang-alangi supaya wong-wong mau ora nampani pepadhang iku. Ayo padha waspada, supaya kita aja nampik pepadhang kang dikirim Allah, merga pepadhang iku ora teka kanthi cara kang nyenengaké kita.... Menawa ana wong-wong kang dhéwé ora weruh lan ora nampani pepadhang iku, aja nganti wong-wong mau ngalangi dalané wong liya.”

“Aku nimbali langit lan bumi dadi paseksi tumrap kowe ing dina iki, manawa ana ing ngarepmu wus Dakpasang urip lan pati, berkah lan ipat-ipat; mulane pilihlah urip, supaya kowe lan turunmu padha urip; supaya kowe tresna marang Pangeran Yehuwah Allahmu, lan supaya kowe ngrungokake swarané, lan ngladosi Panjenengané kanthi setya; awit Panjenengané iku uripmu lan dawaing umurmu; supaya kowe manggon ana ing tanah kang wus disumpahaké déning Pangeran marang para leluhurmu, marang Abraham, marang Isak, lan marang Yakub, bakal diparingaké marang wong-wong mau.”

“Kidung iki dudu sajarah, nanging sunnat. Sanadyan nyaritakake pakaryan-pakaryan Allah kang nggumunake marang umat-Nya ing jaman biyèn, kidung iki uga mratandhani luwih dhisik prastawa-prastawa gedhe ing mangsa ngarep, yaiku kamenangan pungkasaning wong-wong setya nalika Kristus rawuh kaping pindho kalawan pangwasa lan kamulyan.

“Rasul Paulus kanthi cetha nyatakake bilih pengalamani pun tiyang Israel sajroning lelampahanipun sampun kacathet kagem paédahipun para tiyang ingkang gesang wonten ing jaman donya punika, inggih punika para tiyang ingkang kasandhingan dening wekasanipun donya. Kita boten nganggep bilih bebayan kita punika langkung alit tinimbang bebayanipun para Ibrani, nanging malah langkung ageng.” *Healthful Living*, 280, 281.

Pambébasan saka Mesir dipralambangaké déning pasamuwan Éfesus, lan pralambang pasamuwan Éfesus ing sajarah iku yaiku Yosua. Sawisé wong-wong sing digawa metu déning Allah saka Mesir gagal ing sapuluh pacoban sing tumurut-tumurut, Pangéran ngirid prajanjian iku saka para pambrontak lan maringaké iku marang Yosua lan Kaleb.

Sira kandhanana mangkéné, Demi Ingsun kang gesang, mangkono pangandikané Pangéran, kaya kang wus sira ucapaké ana ing kuping-Ku, mangkono iya bakal Suntindakaké marang sira: Bathangira bakal rubuh ana ing ara-ara samun iki; lan kabèh wong ing antaramu kang wis kacacah, manut cacache kabèh, wiwit umur rong puluh taun munggah, kang padha nggresula marang Aku, satemené sira ora bakal lumebu ing tanah kang wus Dakjanjèkaké kanthi supata yèn sira bakal Dakparengaké manggon ana ing kono, kajaba Kaleb bin Yefuneh lan Yosua bin Nun. Wilangan 14:28–30.

Suster White netepaké yèn Yosua lan Kaleb makili wong-wong “kang pungkasaning jagad wis tumeka marang wong-wong mau,” kang “ngawontenaké prajanjian karo Allah lumantar kurban.”

“Kanggo pepéling kita, kang tumrap kita wis tekan pungkasaning jagad, sajarah iki dicathet. Sapira kerepé umat Allah ing jaman saiki nglakoni maneh pengalamané para putrané Israèl! Sapira kerepé wong-wong mau sambat lan nggrundel! Sapira kerepé wong-wong mau mundur nalika Pangéran dhawuh supaya padha maju! Pakaryané Allah nandhang sangsara merga kurangé wong-wong kaya Kalèb lan Yosua, wong-wong kang setya lan nduwèni pitados kang ora gonjang-ganjing. Allah nimbali wong-wong kang bakal masrahaké awaké marang Panjenengané supaya kapenuhan déning Rohé. Pakaryané Kristus lan kamanungsan mbutuhaké wong-wong kang kasucèkaké, kang gelem ngorbanaké awaké dhéwé, wong-wong kang bakal maju menyang njaban kémah, ngasta cacad. Ayo padha dadi wong-wong kang kuwat lan gagah prakosa, pantes tumrap pakaryan-pakaryan kang luhur, lan supaya padha damel prejanjian karo Allah lumantar kurban.” Review and Herald, 20 Mèi 1902.

Prajanjèn kang dianyari maneh, kaya dene katuduhaké déning prajanjèn kang dianyari maneh karo Yosua lan Kaleb, iku prajanjèn karo wong satus patang puluh papat ewu lan kumpulan gedhé. Prajanjèn iku dianyari maneh sawisé umat pilihan prajanjèn kang wiwitan pegatan karo Allah lan katetepaké supaya mati ana ing ara-ara samun. Prajanjèn karo wong satus patang puluh papat ewu kaleksanan ana ing sajarah kang padha banget nalika sawijining umat pilihan kang biyèn ditampik.

Éfesus ateges pinuji, lan pakaryan kang kasampurnakaké déning Yosua sarta pasamuwan wiwitan iku “pinuji.” Nalika Yosua nuntun umaté Allah mlebet ing Tanah Prajanjian, piyambakipun maju kanthi nelukaké. Meterai kapisan mlaku sajajar karo pasamuwan Éfesus, lan dipralambangaké déning jaran putih kang maju kanthi nelukaké. Prakara iki bener tumrap Yosua lan tumrap pasamuwan rasuli. Meterai kapisan mlaku sajajar karo pasamuwan Éfesus ana ing Israèl kuna lan Israèl modhèren.

Smirna asalé saka tembung “mur” yaiku lenga sing digunakaké kanggo mbalsem wong mati. Meterai kapindho dilambangaké déning jaran abang sing diparingi “pedhang gedhé” lan “kuwaos” kanggo njupuk “tentrem saka bumi,” kang tegesé yèn manungsa ing sajarah iku bakal “padha patèn-pinaten.” Meterai kapindho lumaku sejajar karo pasamuwan Smirna lan nggambaraké wewenang sing diparingaké marang para mungsuhing Allah, saéngga wong-wong mau diidini ngalahaké lan matèni umating Allah. Iki kawujud ing wektu sawisé pasamuwan rasuli lan uga ing sajarah para Hakim. Ing kaloro sajarah iku Allah ngidini kakuwatan-kakuwatan saka njabané umating Allah kanggo nglairaké perang lan pati marang umaté. Ing pasamuwan rasuli, perang iku didorong déning panampikan marang agama Kristus, kang ing jaman Éfesus sadurungé wis ora bisa dikalahaké nalika nggawa Injil menyang donya. Déné pendorong para mungsuhing umating Allah ing jaman para Hakim adhedhasar jaman Éfesus sadurungé, nalika Allah nduduhaké panguwaosé marang Mesir lan bangsa-bangsa salajengipun sing ditaklukaké lumantar Yosua. Meterai kapindho lumaku sejajar karo pasamuwan Smirna ing Israèl kuna lan Israèl modhèren.

Pergamos ateges “bèntèng kang kakuwatan,” mula nglambangaké kratoné sawijining ratu. Materai katelu lumaku sajajar karo Pergamos lan nglambangaké sajarah nalika paukuman

manungsa ditindakaké déning para ratu ing bumi minangka panentangan marang paukimaning Allah. Mulané, ukuran, utawa paukiman kang dilambangaké déning “loro” timbangan sing nimbang “gandum,” “jelai,” “lenga” lan “anggur;” iku nandhani wewenang kratoning manungsa, kang tansah cacad manawa dibandhingaké karo paukimaning Allah. Elinga, ukuran kang jujur utawa timbangan kang jujur ora mbutuhaké rong timbangan. Rong timbangan nggambaraké paukiman kang ora padha.

“Jelai” punika pralambang kurban “woh kawitan” ing riyaya Paskah, dene “gandum” punika pralambang kurban “roti ayun kalih” ing riyaya Pentakosta. “Lenga” punika pralambang Roh Suci lan “anggur” punika pralambang piwulang. Pergamos ing jaman Israèl kuna punika mangsa para ratu Israèl ingkang lumampah kanthi rembagan lan campur-tangan, ingkang ndhatengaken paukiman dhateng tata pangibadahipun Allah ingkang dipralambangaken déning mangsa saking Paskah ngantos Pentakosta. Kasunyatan-kasunyatan ing Sabdanipun Allah dipralambangaken déning “anggur” lan “lenga.” Ing Israèl kuna saha Israèl modern, greja Pergamos punika mangsa nalika Iblis ngupados nglestantunaken punapa ingkang boten saged dipunlampahi lumantar tumumpahing getih ing sajarah ingkang dipralambangaken déning Smyrna. Ing Pergamos, Iblis ngupados numpes umatipun Allah lan kayektenipun Allah lumantar rembagan, sanès lumantar tumumpahing getih kados ingkang dipralambangaken ing Smyrna. Rembaganipun para ratu Israèl kuna punika dados pralambang rembaganipun Konstantinus ing Israèl modern.

Tiatira tegesé “kurbaning sesal” lan ngandharaké roh martir sing diparingaké déning Allah marang umat-Nya sing dipatèni marga saka asmane. Kurbaning sesal iku nggambaraké kasetyan lan kasumadéan kanggo ngabdi marang Kristus ing kahanan kang abot banget, kaya kang kagambaraké ana ing Daniel, Sadrakh, Mesakh lan Abednego sajroning panangkaran pitung puluh taun; lan iku uga nggambaraké kurbané wong Waldensian, wong Huguenot lan liyané sing disiksa, dikunjara, difitnah lan dipatèni déning panguwasa kapausan sajroning sajarah rolas atus sawidak taun. Meterai kaping papat lumaku sajajar karo pasamuwan Tiatira lan nggambaraké panganiaya déning Babil kuna marang Israèl kuna lan panganiaya déning Babil modhèren marang Israèl modhèren. Sajarah saka kaloro panangkaran iku dhisik mbutuhaké ana panyimpangan saka kayektèn, kang ditindakake déning para raja Israèl lan déning Kaisar Konstantinus. Kaloroné padha nyawisaké dalan tumuju sawijining mangsa kang digambaraké déning Tiatira.

Sardis ora nduwèni teges sing salaras karo anggone ngakoni sawijining asmane, nanging pangakon mau iku goroh. Anane Shekinah ora tau kawedhar ing padaleman suci kapindho. Anane Kristus ora tau kawedhar ing sajarah Sardis. Reformasi saka Jaman Peteng, ing hakekate, minangka rerentengan saka siji langkah maju lan loro langkah mundur. Pakaryan sing miturut sajarah Sardis kudune kaleksanan ana ing Reformasi Protestan, ora tau dipurnakaké.

Filadelfia ateges katresnan sadulur, lan mokal wong bisa nresnani saduluré yèn dhèwèké ora luwih dhisik nresnani Gusti Allah.

Manawa ana wong kandha, Aku tresna marang Allah, nanging sengit marang saduluré, wong iku goroh; awit sing ora nresnani saduluré kang wus didelok, kepriyé bisa nresnani Allah kang durung tau didelok? Lan dhawuh iki kita tanpa saka Panjenengané, yaiku manawa sing nresnani Allah iku uga nresnani saduluré. 1 Yokanan 4:20, 21.

Filadelfia nggambarake pasamuwan kang tresna marang Gusti Allah, lan marga saka iku ora ana paukuman utawa pameca kang ditujokake marang Filadelfia.

Lan marang malaékat pasamuwan ing Filadelfia tulisen mangkéné: Iki pangandikané Panjenengané kang suci, kang satya, kang nyekel kunciné Dawud, kang mbukak lan ora ana wong kang bisa nutup, lan nutup lan ora ana wong kang bisa mbukak. Aku pirsakaryanmu; lah, Aku wus masang ana ing ngarepmu lawang kang kabukak, lan ora ana wong kang bisa nutup iku; awit kowé nduwèni kakuwatan sethithik, lan wus netepi pangandikan-Ku, sarta ora nyélaki asma-Ku. Lah, wong-wong saka pasamuwané Iblis, kang padha ngaku yèn dhèwèké wong Yahudi, nanging dudu, malah goroh; lah, Aku bakal ndadèkaké wong-wong mau teka lan sujud ana ing ngarepé sikilmu, sarta supaya padha ngerti yèn Aku wis nresnani kowé. Amarga kowé wus netepi pangandikaning kasabaran-Ku, Aku uga bakal njaga kowé saka mangsa panggodha, kang bakal tumiba marang saklumahing jagad, kanggo nyoba wong-wong kang manggon ing bumi. Lah, Aku enggal rawuh; cegangan kanthi teguh apa kang ana ing kowé, supaya ora ana wong kang ngrebut makuthamu. Sapa kang menang, bakal Dakdadèkaké tugu ana ing Pedalemané Allah-Ku, lan dhèwèké ora bakal metu manèh saka ing kono; lan Aku bakal nulis ana ing dhèwèké asmané Allah-Ku, lan asmané kutha Allah-Ku, yaiku Yerusalem Anyar, kang tumurun saka swarga, saka Allah-Ku; lan Aku uga bakal nulis ana ing dhèwèké asma-Ku kang anyar. Wahyu 3:7-12.

Filadelfia diparingi “kunci Daud,” lan ing sajarah Filadelfia Israel kuna, wong-wong mau diparingi Putraning Daud, kang nggambarake, ing antarane prakara-prakara liyane, asas kenabian Alfa lan Omega, kang wiwitan lan kang pungkasan. Kunci iku nggambarake metodologi “historisisme.” Ing jaman kang diwakili déning pasamuwan Filadelfia ing pungkasaning Israel kuna, Panganggit piyambak saka ramalan Alkitab iku dadi kunci mau. Ing jaman kang diwakili déning pasamuwan Filadelfia ing sajarah Millerit, William Miller diparingi kunci iku. Ing loro sajarah mau Kristus sesambungan karo wong-wong Yahudi kang ngira yèn awake dhewe iku anak-anak Abraham, nanging satemené dudu. Miller sesambungan karo wong-wong Protestan kang ngira yèn awake dhewe iku wong Yahudi kasukman, nanging dudu.

Sing kuping, muga ngrungokna apa kang dingandikakaké déning Sang Roh marang pasamuwan-pasamuwan. Wahyu 3:13.

Laodikia ateges sawijining bangsa kang diadili, lan wong-wong Laodikia, yaiku wong-wong Yahudi ing jaman Kristus, pungkasane diadili ing taun 70 M nalika karusakan Yerusalem. Pengadilan pungkasan tumrap Protestanisme murtad kalaksanane ana ing krisis undhang-undhang Minggu, nanging wong-wong mau wus nemoni pengadilané nalika padha nampik pekabaran malaékat kapisan ing mangsa semi taun 1844, lan sawisé iku kanthi ilahi

diprasatakaké dadi para putri Babil. Wong-wong Protestan kang wis tiba mau dados pralambang Adventisme Laodikia ing dina-dina pungkasaning pengadilan panyelidikan.

Saiki kita ing satemené wis nliti sawatara cara kang manéka warna, ing ngendi pitu pasamuwan ing Kitab Wahyu bisa dimangertèni kanthi bener minangka pralambang-pralambang kenabian lan sawisé iku ditrapaké sacara kenabian. Nanging, kabèh iku kudu dimangertèni lan ditrapaké ana ing sajroning konteks paugeran-paugeran kenabian “kang wis kaparingaké marang kita déning wewenang kang paling luhur.”

Pesen marang pitu pasamuwan iku yaiku pesen-pesen kang kaparingake marang pitu pasamuwan kang ana nalika Yohanes nyathet pesen-pesen mau. Pesen-pesen marang pitu pasamuwan mau maringi piwulang lan pepeling tumrap sakehing pasamuwan sajrone sajarah. Pesen-pesen marang pitu pasamuwan mau maringi piwulang lan pepeling tumrap wong-wong Kristen siji-sijine sajrone sajarah. Pitu pasamuwan mau nglambangake sajarah agama Kristen wiwit saka jaman para rasul nganti tekan pungkasaning jagad. Pitu pasamuwan mau nglambangake sajarah Israèl kuna wiwit saka jamané Musa nganti karusakané Yerusalem ing taun 70 M. Pitu pasamuwan mau bisa dimangertèni lan ditrapake kanthi ngenali prabédan antarané patang pasamuwan kang kapisan lan telung pasamuwan kang pungkasan.

Saka enem manéka warna penerapan kenabian sing kita identifikasi, penerapan-penerapan sing padha uga kaawakaké ing pitu méterai.

Kita bakal ngrembug bebener-bebener iki ana ing artikel sabanjuré.